МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА ПРАВА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Любов КОВАЛЬСЬКА
«26» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Надія КОВАЛЬЧУК
«26» серпня 2026 р.

СИЛАБУС

з освітнього компонента «Альтернативне вирішення спорів»
ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань – D Бізнес, адміністрування та право
спеціальність – D8 Право
освітня програма – Право

Кафедра права

Силабус склав(ла) директор клініки, к.н., доцент Олександра ФІЛЮК

Силабус затверджений на засіданні кафедри права, протокол № 1 від «26» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри к.ю.н., доцент Вікторія АНІЩУК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення освітньої програми «Право», протокол № 2 від «26» серпня 2026 р.

Гарант ОП «Право» к.ю.н., професор Алла ЗЕМКО

Схвалено науково-методичною радою університету, протокол № 1 від «26» серпня 2026 р.

Затверджений силабус онлайн:
https://e.lntu.edu.ua/syllabus/1920

Луцьк – 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «Альтернативне вирішення спорів»

Освітня програма	Право
Галузь знань / Спеціальність	D Бізнес, адміністрування та право / D8 Право
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Статус дисципліни	нормативна
Мова викладання	українська
Обсяг	5 кредитів ECTS / 150 годин, семестр 1
Форма контролю	екзамен
Викладач(і)	к.н., доцент Олександра ФІЛЮК електронна пошта: filiuk.alexandra@gmail.com

1. Мета і завдання дисципліни

Мета: Метою вивчення навчальної дисципліни «Альтернативне вирішення спорів» є формування у здобувачів системних знань про становлення, правові засади та практичне застосування альтернативних способів вирішення спорів, а також умінь аналізувати конфліктні ситуації, обґрунтовано обирати спосіб їх врегулювання та оцінювати його правові наслідки з урахуванням принципу верховенства права, прав та інтересів учасників. Особлива увага приділяється медіації, її принципам, процедурі та правовому оформленню досягнутих домовленостей.

Завдання: Завданнями навчальної дисципліни «Альтернативне вирішення спорів» є:
1. Формування історико-правових знань про становлення та розвиток системи альтернативного вирішення спорів у світі та в Україні, розуміння традиційних форм примирення в різні історичні періоди.
2. Опанування понятійного апарату альтернативного вирішення спорів, зокрема понять «переговори», «медіація», «медіатор», «медіаційна угода», «договір про проведення медіації», «угода за результатами медіації», «третейський розгляд», «міжнародний комерційний арбітраж», «бізнес-медіація», та розуміння їхнього правового змісту.
3. Розкриття сутності та правової природи медіації як різновиду альтернативного вирішення спорів, її місця у правовій системі України та значення для розвитку позасудового врегулювання конфліктів.
4. Засвоєння принципів медіації, їх змісту та ролі у забезпеченні належного проведення процедури: добровільності, конфіденційності, нейтральності, незалежності та неупередженості медіатора, самовизначення та рівності прав сторін медіації.
5. Вивчення правового статусу медіатора, вимог до його професійної підготовки, прав, обов’язків і функцій, а також норм професійної етики та особливостей взаємодії з учасниками медіації.
6. Опанування структури та логіки процедури медіації — від підготовки до її завершення, зокрема шляхом укладення угоди за результатами медіації; формування навичок підготовки проєктів договору про проведення медіації та угоди за її результатами з урахуванням вимог законності, визначеності й виконуваності домовленостей.
7. Формування практичних навичок аналізу можливостей і меж застосування медіації в цивільних, сімейних, трудових, адміністративних, господарських та корпоративних спорах через розв’язання навчальних правових ситуацій.
8. Ознайомлення з особливостями бізнес-медіації, її роллю у врегулюванні комерційних і корпоративних спорів, збереженні ділових відносин та правовому супроводі підприємницької діяльності.
9. Розвиток професійних умінь юриста аналізувати конфліктні ситуації, пропонувати й обґрунтовувати правові шляхи їх врегулювання, оцінювати ефективність захисту прав та інтересів клієнта з дотриманням принципу верховенства права, вимог законодавства й етичних

стандартів правничої діяльності.
10. Формування культури правового діалогу, умінь вести аргументовану дискусію, враховувати позиції учасників конфлікту та зрозуміло пояснювати правові питання й запропоновані рішення.
11. Формування вмінь проводити навчальні дослідження у сфері альтернативного вирішення спорів, здійснювати пошук, оброблення, критичний аналіз та узагальнення інформації з різних джерел, перевіряти її достовірність і актуальність, аналізувати та оцінювати судову й іншу правозастосовну практику.
12. Розвиток умінь порівнювати переговори, медіацію, третейський розгляд та міжнародний комерційний арбітраж, обґрунтовувати вибір способу врегулювання конкретного спору, оцінювати його допустимість, переваги, ризики та правові наслідки з урахуванням прав та інтересів учасників.
13. Формування навичок правового аналізу практичних ситуацій, тлумачення застосовних норм права, оцінювання фактичних обставин і доказів, аргументування власної правової позиції та оцінки контраргументів, зокрема щодо врегулювання спору до звернення до суду, під час його розгляду та на стадії виконання рішення.
14. Розвиток умінь планувати підготовку та проведення медіаційної зустрічі, розробляти варіанти врегулювання спору і проєкти домовленостей, визначати зобов’язання учасників, строки та способи контролю їх виконання, адаптувати запропоновані дії до зміни обставин, поєднуючи правові, комунікативні й організаційні знання.

Пререквізити: Методологія наукових досліджень

2. Компетентності

ІК — інтегральна компетентність: Здатність розв’язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

ЗК03 — Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04 — Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК06 — Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК07 — Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК08 — Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

СК01 — Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв’язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК06 — Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію

СК08 — Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК09 — Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10 — Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК11 — Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК13 — Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК15 — Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

3. Структура дисципліни, розподіл годин, зв'язок тем з компетентностями

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
Змістовий модуль 1.								
1	Тема 1. Тема 1. Історичний розвиток системи альтернативного вирішення спорів	2/1	4/2	15/23	21/26	МН1, МН2, МН4, МН6	МО1, МО2	ЗК03, СК06
2	Тема 2. Поняття альтернативного вирішення спорів та особливості медіації як різновиду альтернативного способу вирішення спорів	3/2	6/4	18/22	27/28	МН1, МН2, МН4, МН6	МО1, МО2	ЗК03, ЗК07, СК08, СК10
3	Тема 3. Принципи медіації	2/1	4/2	18/22	24/25	МН1, МН2, МН4, МН6	МО1, МО2, МО4	ЗК07, СК01, СК06
Змістовий модуль 2.								
4	Тема 4. Медіатор	2/1	6/2	18/21	26/24	МН1, МН2, МН4, МН6	МО1, МО2, МО4	ЗК07, ЗК08, СК09, СК13
5	Тема 5. Процедура медіації	2/2	6/4	18/18	26/24	МН1, МН2, МН4, МН5	МО1, МО2, МО6	ЗК03, ЗК06, ЗК07, СК06, СК08, СК15
6	Тема 6. Бізнес-медіація (комерційна медіація)	4/1	4/4	18/18	26/23	МН1, МН2, МН4, МН6	МО1, МО2	ЗК06, ЗК03, ЗК08, СК08, СК09, СК11, СК13, СК15
	Разом	**15/8**	**30/18**	**105/124**	**150/150**			

Легенда: ЗК — загальна компетентність (номер за п. 2); СК — спеціальна (фахова) компетентність (номер за п. 2). Повне формулювання кожного коду наводиться в ОП / стандарті спеціальності.

Методи навчання: МН1 — словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 — практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН4 — робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); МН5 — відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); МН6 — самостійна робота (розв'язання завдань).

Методи оцінювання: МО1 — екзамен; МО2 — усне або письмове опитування; МО4 — тестування; МО6 — есе.

4. Результати навчання

ПРН01. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН03. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН06. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН07. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

5. Цілі сталого розвитку

ЦСР 4 – Якісна освіта

6. Неформальна освіта

Рекомендовані курси, тренінги, стажування та інші: результати навчання, здобуті у формальній, неформальній чи інформальній освіті, можуть бути визнані відповідно до процедур ЛНТУ. Підтвердженнями можуть бути сертифікати тематичних тренінгів, вебінарів чи онлайн-курсів разом з описом досягнутих результатів навчання та, за потреби, коротке верифікаційне завдання або портфоліо.

7. Критерії та форми контролю

Оцінювання — за 100-бальною шкалою (національна шкала / ЄКТС). Підсумковий бал = поточний контроль (10 %) + ІЗ/КПІЗ (10 %) + модульний контроль (40 %) + екзамен (40 %).

Академічна доброчесність: самостійне виконання завдань; коректне посилання на джерела; позначення частин тексту, згенерованих засобами ШІ. Порушення академічної доброчесності не толеруються.

8. Зміст тем

Тема 1. Тема 1. Історичний розвиток системи альтернативного вирішення спорів

Історичний розвиток системи альтернативного вирішення спорів. Традиційні способи врегулювання конфліктів у додержавних спільнотах. Примирення. Порада старших. Природне право. Альтернативні способи врегулювання конфліктів за часів античності. Суди посередників. Альтернативні способи вирішення конфліктів доби середньовіччя. Примирні угоди. Інститут полюбовного судочинства. Альтернативні способи вирішення конфліктів у Новий та Новітній час. Примирні та узгоджувальні комісії. Третейські та інші альтернативні суду інституції. Концепція «суду з багатьма дверима». Альтернативні способи вирішення спорів в сучасній Україні. Центри медіації в Україні. Національна службу посередництва і примирення. Український центр порозуміння. Інститут миру і порозуміння. Український центр медіації при Києво-Могилянській бізнес-школі. Українська академія медіації. Національна асоціація медіаторів України. Законодавство про медіацію. Значення Закону України «Про медіацію». Переваги альтернативного вирішення спорів.

Тема 2. Поняття альтернативного вирішення спорів та особливості медіації як різновиду альтернативного способу вирішення спорів

Поняття альтернативного вирішення спорів. Поняття медіації. Специфічні риси медіації. Медіація як позасудова процедура. Медіація як добровільна процедура. Медіація як

конфіденційна процедура. Конфіденційна інформація. Медіація як структурована процедура. Сфери застосування медіації: примирення потерпілого і правопорушника; налагодження стосунків подружжя; добропорядне сусідство; порозуміння сторін у трудових правовідносинах; вирішення проблем відшкодування моральної та/або матеріальної шкоди; у галузі корпоративного управління; в адміністративних справах; у господарських спорах між суб’єктами підприємницької діяльності; у міжнародних конфліктах. Переваги медіації.

Тема 3. Принципи медіації

Принципи в медіації. Принцип добровільності. Принцип конфіденційності. Принцип нейтральності. Принцип незалежності та неупередженості медіатора. Принцип самовизначення та рівності прав сторін медіації.

Тема 4. Медіатор

Поняття медіатора. Медіатор як професіонал і як особистість. Роль медіатора в процедурі медіації. Суб’єкти, що забезпечують проведення медіації. Вимоги, що пред'являються до медіатора. Базова підготовка медіаторів. Сертифікат, що підтверджує проходження базової та/або спеціалізованої підготовки медіатора. Реєстри медіаторів. Відомості, що включаються до реєстру медіаторів. Об’єднання медіаторів. Функції медіатора. Діагностична функція. Організаційна функція. Освітньо-інформаційна функція. Підтримуюча функція. Трансляційна функція. Примирна функція. Забезпечення прав медіатора. Підготовка медіаторів. Основні права медіатора. Право на нейтралітет. Право на конфіденційність. Право на контроль процесу. Право на відмову від проведення. Право на гонорар. Право на професійний розвиток. Права медіатора відповідно до законодавства України. Обов’язки медіатора. Організація роботи медіатора.

Тема 5. Процедура медіації

Процедура медіації. Цілісність процедури медіації. Структурованість процедури медіації. Гнучкість процесу медіації Права сторін медіації. Обов’язки сторін медіації. Договір про проведення медіації. Зміст договору про проведення медіації. Фази медіації. Значення фаз в медіації. Підготовка до медіації (премедіація). Контакт із сторонами. Встановлення зв'язку. Збір основної інформації. Організація простору. Створення продуктивного середовища. Забезпечення конфіденційності. Визначення правил та очікувань. Пояснення ролей. Збір необхідних ресурсів. Підготовка матеріалів. Розгляд можливих варіантів розв'язання. Зустрічі сторін та медіатора (фаза дослідження). Фаза пошуку варіантів вирішення конфліктної ситуації. Техніки медіатора. Управління процесом. Проведення переговорів. Вироблення узгоджених рішень. Фаза оцінки варіантів вирішення спору (фаза торгів). Залучення експертів. Прийняття рішення та оформлення домовленостей (завершальна фаза). Завершення медіації. Медіаційна угода. Зміст угоди за результатами медіації.

Тема 6. Бізнес-медіація (комерційна медіація)

Медіація при вирішенні бізнес-спорів. Поняття комерційної медіації або бізнес-медіації. Комерційна медіація у вузькому значенні. Комерційна медіація у широкому значенні. Бізнес-медіація як превентивний засіб. Завдання бізнес-медіатора. Сфери застосування бізнес-медіації. Конфлікти в колективі. Спори між партнерами та учасниками бізнесу. Спори з клієнтами або покупцями. Класифікація комерційних спорів, що виникають в процесі здійснення господарської діяльності. Класифікація комерційних спорів, що виникають в процесі здійснення господарської діяльності за суб’єктним складом їх учасників. Класифікація комерційних спорів, що виникають в процесі здійснення господарської діяльності залежно від предмету спору. Значення класифікації комерційних спорів, що виникають в процесі здійснення господарської діяльності. Переваги комерційної медіації як різновиду альтернативного вирішення спорів.

9. Опис ІЗ/КПІЗ

Виконання індивідуального завдання (ІЗ) є однією з обов’язкових складових залікового кредиту з дисципліни «Альтернативне вирішення спорів». ІЗ виконується самостійно кожним здобувачем вищої освіти.

Під час виконання ІЗ здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати:

· навички пошуку, добору й опрацювання наукової та фахової літератури, зокрема

підручників, посібників, статей та інтернет-джерел;

- уміння працювати з нормативно-правовими актами;
- здатність аналізувати різні способи врегулювання спорів, зокрема медіацію;
- навички критичного аналізу та аргументованого викладення власної позиції.

ІЗ з дисципліни «Альтернативне вирішення спорів» виконується у формі есе.

Орієнтовний перелік тем есе:

1. Історичний розвиток альтернативного вирішення спорів: від традиційного примирення до сучасних правових механізмів.

2. Альтернативне вирішення спорів і доступ до правосуддя: можливості та обмеження.

3. Переговори, медіація, третейський розгляд і міжнародний комерційний арбітраж: порівняльна характеристика.

4. Критерії вибору способу вирішення спору: характер конфлікту, витрати, строки та інтереси сторін.

5. Третейський розгляд та державне судочинство: можливості захисту прав та інтересів сторін.

6. Третейський розгляд і міжнародний комерційний арбітраж: спільні риси та відмінності.

7. Конфіденційність у різних процедурах альтернативного вирішення спорів: значення та межі.

8. Роль юриста у виборі способу альтернативного вирішення спору та підготовці клієнта до відповідної процедури.

9. Нейтральність і неупередженість медіатора: значення для довіри сторін та результативності процедури.

10. Договір про проведення медіації та угода за її результатами: роль у захисті інтересів сторін.

11. Урегулювання бізнес-конфлікту: як поєднати захист майнових інтересів, збереження партнерства та ділової репутації?

12. Вплив медіаційних навичок на ефективність професійної діяльності юриста.

13. Класифікація юридичних конфліктів у договірних відносинах як передумова ефективного застосування медіації.

14. Договір про проведення медіації як різновид договору про надання послуг: особливості ролі та відповідальності медіатора.

15. Медіаційне застереження в комерційних договорах: можливості запобігання ескалації спорів.

16. Зарубіжний досвід застосування медіації: які підходи доцільно використовувати в Україні?

17. Медіація у спорах щодо виконання договірних зобов’язань в умовах економічної нестабільності.

18. Медіація у відносинах комерційної концесії: узгодження інтересів сторін і захист ділової репутації.

10. Загальні вимоги

Освітній процес регулюється академічними правилами ЛНТУ. Здобувачі освіти зобов’язані ознайомитися з вимогами, визначеними Кодексом академічної доброчесності ЛНТУ та Політикою етичного використання штучного інтелекту в ЛНТУ, і дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичного використання штучного інтелекту в освітній діяльності.

Академічна доброчесність. Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та внутрішніх нормативних документів ЛНТУ. Не допускаються академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства, несамостійне виконання завдань, а також недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку ідей, пояснення методів, попереднього структурування, мовного редагування та допоміжного аналізу неконфіденційних даних, якщо конкретне завдання не

передбачає повністю самостійного виконання. Здобувач освіти має зазначати використаний інструмент, мету та етап його застосування, перевіряти факти й розрахунки та самостійно обґрунтовувати висновки.

11. Література

І. Навчально-методичні матеріали та розробки

Праці автора силабуса:

1. Альтернативне вирішення спорів: метод. вказівки до семінарських занять та виконання самостійної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Право» галузь знань D Бізнес, адміністрування та право спец. D8 Право денної та заоч. форм навч. / уклад. О. С. Філюк. Луцьк: ЛНТУ, 2026. 46 с. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4137

2. Право : навчальний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 081 Право денної та заочної форм навчання / уклад.: В. В. Вісин, О. С. Філюк, Н. Ю. Щербюк, В. В. Аніщук, Н. В. Рябих ; за ред. В. В. Аніщук. Луцьк : ВІП ЛНТУ, 2024. 440 с. URL: https://lib.lntu.edu.ua/uk/147258369/15421

Праці інших авторів:

3. Притика Ю. Д., Ханик-Посполітак Р. Ю., Кравцов С. О. та ін. Альтернативне вирішення спорів : підручник. Київ : ВД «Дакор», 2021. 436 с.

4. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України : навчальний посібник / О. Верба-Сидор, У. Воробель, Н. Грабар, А. Дутко, Ю. Юркевич ; за ред. О. Верби-Сидор. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 416 с.

5. Комаров В. В., Ізарова І. О., Кравцов С. О. Визнання та виконання рішень іноземних судів та міжнародних комерційних арбітражів : компендіум. Харків : Право, 2020. 668 с.

6. Адвокат та медіація / Г. Гаро, А. Зернова, Г. Єременко, Р. Коваль, С. Погоріла, В. Полішук, О. Помазановська, Л. Романадзе, М. Саєнко, В. Ситюк. Харків : ФАКТОР-МЕДІА, 2022. 112 с.

7. Білоусов Є. М., Жуков І. М., Комаров В. В., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право : підручник. Харків : Право, 2020. 408 с.

8. Синельников Є. Деякі аспекти медіації : презентація. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2023_prezent/Prezent_aspekti_mediacii.pdf

ІІ. Наукові праці

Праці автора силабуса:

9. Філюк О., Бляхарський Я., Лазарева А. Медіація як ефективний засіб вирішення спорів: досвід розвинених країн. Академічні візії. 2024. Вип. 35. URL: https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1372.

10. Filiuk O., Malinovska I., Yarkina N. ‘Public Order’ as Grounds for Refusal in the Recognition and Enforcement of a Decision in International Commercial Arbitration: Ukrainian Realities and International Experience. Access to Justice in Eastern Europe. 2022. Vol. 5, № 1. P. 154–164. URL: https://ajee-journal.com/upload/attaches/att_1643449370.pdf.

11. Baranova L., Surzhenko O., Dolgopolova L., Malinovska I., Filiuk O. Impact of economic crises on obligations in civil law: Analysis of current European social and legal context. Social & Legal Studios. 2025. Vol. 8, № 1. P. 278–289. URL:https://sls-journal.com.ua/web/uploads/pdf/Social_and_Legal_Studois_Vol.8_No.1_2025-278-289.pdf

12. Філюк О. Правовий аналіз договору про нерозголошення комерційної інформації. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 5. URL: https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/312987

13. Філюк О., Маліновська І. Щодо договору про проведення медіації. Державотворчі процеси в Україні: реалії сьогодення : тези доповідей І Міжнародної науково-практичної конференції, м.

Луцьк, 17 травня 2024 року. С. 103–106.

14. Філюк О. Договір про проведення медіації як різновид договору про надання послуг. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 10. URL: https://lsej.org.ua/10_2025/28.pdf

15. Філюк О. ADR-застереження у договорах комерційної концесії: правова природа та значення для захисту ділової репутації. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. № 6. URL: https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/346081

16. Філюк О. Вплив медіаційних навичок на ефективність роботи юриста. Медіація & Університети 1.0 : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (15 листопада 2024 р., м. Чернівці). Чернівці, 2024. С. 282–284.

17. Філюк О. Класифікація юридичних конфліктів у договірному регулюванні як передумова ефективного застосування медіації. Медіація & університети 2.0 : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (14–15 листопада 2025 р., м. Львів). Одеса : Астропринт, 2025. С. 446–448.

Праці інших авторів:

18. Слома В. В. Медіація як спосіб вирішення цивільно-правових спорів. Актуальні проблеми правознавства. 2023. № 4 (36). С. 89–93.

19. Швецова Л. Альтернативні способи вирішення спорів. Вісник НААУ. 2024. № 1–2. С. 57–66.

20. Василів С., Добрянська І. Поняття та основи правового регулювання інституту медіації: український та зарубіжний досвід. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. 2023. Т. 10, № 4 (40). С. 437–442.

21. Піддубний Д. І. Розвиток інституту медіації в умовах воєнного стану в Україні. Juris Europensis Scientia. 2022. Вип. 3. С. 130–134.

22. Француз А. Й., Марина Ю. Ю. Моделі медіації та можливість їх наближення до правової системи України. Legal Bulletin. 2022. № 6. С. 16–23.

23. Кармаза О. О. Проект Закону України «Про медіацію»: пропозиції щодо вдосконалення законодавства України. Право та юстиція. 2021. № 2 (15). С. 5–17.

24. Кармаза О. О., Федоренко Т. В., Позов Д. А. Медіація як альтернативний механізм урегулювання спорів і конфліктів: проблеми в розкритті змісту термінів, використаних у законі. Часопис Київського університету права. 2022. № 2–4. С. 73–77. DOI: 10.36695/2219-5521.2-4.2022.12.

25. Prytyka Yu. D., Komarov V. V., Kravtsov S. O. Reforming the Legislation on the International Commercial Arbitration of Ukraine: Realities or Myths. Access to Justice in Eastern Europe. 2021. № 3 (11). P. 117–128.

26. Komarov V. V., Tsuvina T. A. The Impact of the ECHR and the Case Law of the ECtHR on Civil Procedure in Ukraine. Access to Justice in Eastern Europe. 2021. № 1 (9). P. 79–101.

27. Komarov V. V., Tsuvina T. A. International standard of access to justice and subject of civil procedural law. Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine. 2021. Vol. 28, № 3. P. 197–208.

28. Калмикова Л. Медіація: модний тренд чи нагальна потреба? Вісник НААУ. 2023. № 12 (97). С. 32–40.

29. Каращук К. Л. Медіація і примусове виконання рішень судів та інших юрисдикційних органів. Наукові перспективи. 2023. № 7 (37). С. 453–466.

30. Токарєва К. С. Адміністративно-правове регулювання медіації: сучасний стан та тенденції розвитку : дисертація. Київ, 2021.

31. Tsuvina T., Vakhonieva T. Law of Ukraine ‘On Mediation’: Main Achievements and Further Steps of Developing Mediation in Ukraine. Access to Justice in Eastern Europe. 2022. Vol. 5, № 1. P. 142–153.

32. Drozdov O., Rozhnov O., Mamnitskyi V. Mediation and Court in Ukraine: Perspectives on Interaction and Mutual Understanding. Access to Justice in Eastern Europe. 2021. № 3 (11). P. 181–190.

33. Izarova I., Prytyka Y., Kravtsov S. Towards effective dispute resolution: A long way of mediation development in Ukraine. Asia Life Sciences. 2020. Vol. 29, № 1. P. 389–401.

34. Левченко Д., Окунєв І., Поліщук В. Аналіз наукових підходів до визначення поняття та моделей медіації як процедури вирішення конфліктів. Вчені записки Університету «КРОК». 2025. № 1 (77). С. 345–352. DOI: 10.31732/2663-2209-2025-77-345-352.

III. Інформаційні ресурси

35. Нормативно-правові акти

36. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. №254-к/96- ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80

37. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12

38. Про медіацію: Закон України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2022, No 7, ст. 51) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20.

39. Про міжнародне приватне право : Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15

40. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15

41. Про міжнародний комерційний арбітраж : Закон України від 24.02.1994 р. № 4002-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12

42. Про третейські суди : Закон України від 11.05.2004 № 1701-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15

43. Державний стандарт соціальної послуги медіації: Наказ Міністерства соціальної політики України 03 червня 2024 року № 269-Н. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1160-24#Text

44. Директива 2008/52/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 травня 2008 року про деякі аспекти медіації у цивільних та комерційних справах. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2008/52/oj/eng.

45. Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА (2016). URL: https://www.unidroit.org/english/principles/contracts/principles2016/principles2016-blackletter-e.pdf.

46. Арбітражний регламент Арбітражного інституту SCC (2023). URL: https://sccarbitrationinstitute.se/en/resource-library/scc-rules/.

47. Арбітражний регламент Європейської економічної комісії ООН : Міжнародний документ від 01.06.1976 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_337

48. Арбітражний регламент Лондонського міжнародного арбітражного суду (LCIA), чинний з 1 жовтня 2020 року. URL: https://www.lcia.org/Dispute_Resolution_Services/lcia-arbitration-rules-2020.aspx.

49. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. URL: https://icac.org.ua/wp-content/uploads/Reglament_UA_MKAS_2025.pdf.

50. Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ (редакція 2010 р., зі змінами 2013 та 2021 рр.). URL: https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration/contractualtexts/arbitration.

51. Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний торговий арбітраж (1985 р., зі змінами 2006 р.). URL: https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration/modellaw/commercial_arbitration.

52. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

53. Верховна Рада України. URL: https://www.rada.gov.ua/

54. Президент України. URL: https://www.president.gov.ua/

55. Кабінет Міністрів України. URL: https://www.kmu.gov.ua/

56. Судова влада України. URL: https://court.gov.ua/

57. Верховний Суд. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/

58. Конституційний Суд України. URL: https://ccu.gov.ua/

59. Національна поліція України. URL: https://www.npu.gov.ua.

60. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: https://www.nbuv.gov.ua/

61. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. Електронні каталоги. URL: https://nlu.org.ua/article.php?id=2

62. Український центр медіації. Кодекс етики медіатора. URL: https://www.ukrmediation.com.ua/ekspertni-posluhy/kodeks-etyky-mediatora

63. LawShelf. Alternative Dispute Resolution: Mediation. A Project of National Paralegal College. URL: https://www.lawshelf.com/shortvideoscontentview/mediation/

64. Hindmarsh S. Models of Mediation. Steve Hindmarsh LTD. URL: https://www.stevehindmarsh.co.uk/help-and-advice/models-of-mediation

65. Shonk K. Types of Mediation: Choose the Type Best Suited to Your Conflict. Program on Negotiation, Harvard Law School. URL: https://www.pon.harvard.edu/daily/mediation/types-mediation-choose-type-best-suited-conflict/

66. Rechtsstandort Hamburg e.V. What is mediation? URL: https://www.dispute-resolution-hamburg.com/information/mediation

67. Zumeta Z. D. Styles of Mediation. International Mediation Institute. URL: https://imimediation.org/docs/mediation/how-mediation-works/styles-of-mediation/